

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 05.854.032 (PhD 8483)
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Василь ГЕРАСИМЧУК,
(власне ім'я, прізвище здобувача)

1997 року народження, громадянин Україна,
(назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища: закінчив у 2019 році Вінницький національний аграрний університет
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю Фінанси, банківська справа та страхування
(за дипломом)

виконав акредитовану освітньо-наукову програму Економіка

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Вінницького національного аграрного
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи).

університету Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця від «31» березня 2025 року № 21а.
підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої ради – Олена ПОЛЬОВА, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри бізнесу та сфери обслуговування, Вінницький
національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів – Людмила ПРОНЬКО, кандидат економічних наук, доцент, декан
факультету менеджменту та права, Вінницький національний
аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Інна ТОМАШУК, доктор філософії з економіки, доцент, доцент
кафедри економіки та підприємницької діяльності, Вінницький
національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів – Олена НЕПОЧАТЕНКО, доктор економічних наук, професор,
ректор Уманського національного університету
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Наталя ТРУСОВА, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Таврійський
державний агротехнологічний університет імені Дмитра
Моторного.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «29» травня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора
філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(галузь знань)

Василію ГЕРАСИМЧУКУ
(власне ім'я, прізвище здобувача у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Стратегія залучення інвестицій на розвиток
сільських територій України»
(назва дисертації)

за спеціальністю 051 Економіка
(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

Дисертацію виконано у Вінницькому національному аграрному університеті, Міністерство освіти і науки України, м. Вінниця

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Лариса ВДОВЕНКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Вінницький національний аграрний університет

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота виконана здобувачем особисто, державною мовою, відповідно до вимог щодо її оформлення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень, які забезпечують розв'язання наукового завдання, що має істотне значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки (відповідно до п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Здобувач має 16 наукових публікацій за темою дисертації, з них 16 (відповідно до п.8, п.9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Vdovenko L., Ruda O., Koval O., Horlachuk M., Herasymchuk V. Strategy of investment attraction for the development of rural areas for the economic restoration of the agricultural sector. *Scientific Horizons*. 2023. Vol. 26, № 5. DOI: <https://doi.org/10.48077/scihor5.2023.137> (1,35 друк. арк. – особистий внесок – визначена стратегія залучення інвестицій на засадах використання платформи інвестування та стимулювання бізнес-процесів – 0,2 друк.арк.).

2. Вдовенко Л.О., Тітов Д.В., Герасимчук В.Г. Інвестиційна складова розвитку сільських територій України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 3 (65). С. 51-73. DOI: 10.37128/2411-4413-2023-3-4 (1,35 друк. арк. – особистий внесок – визначено основні складові інвестиційного розвитку сільських територій – 0,2 друк.арк.).

3. Герасимчук В.Г. Роль інвестицій у сільські території України: проблеми та перспективи. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9. С. 9-12. DOI: 10.37634/efp.2022.9.2 (0,45 друк.арк.).

4. Герасимчук В.Г. Теоретичні аспекти розвитку сільських територій в Україні: проблеми та шляхи вирішення. *Економіка та Суспільство*. 2022. №45. 8 с. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-45-88 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1995/1923> (0,77 друк. арк.).

5. Герасимчук В.Г. Стан залучення інвестицій в розвиток сільських територій. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, серія «Економіка і управління»*. 2023. Том 34 (73). № 1. С. 47-50. DOI: 10.32782/2523-4803/73-1-7 (0,43 друк. арк.).

6. Герасимчук В.Г. Державно-приватне партнерство в стратегії розвитку сільських територій. *Бізнес-навігатор*. 2025. Вип 1 (78). С. 246-250. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.78-40> (0,56 друк. арк.).

7. Vdovenko L., Herasymchuk V. Assessment of the current state of investment attractiveness of Ukraine. *The scientific heritage*. 2021. Vol. 4. № 58 (58). P. 16-22. URL: <https://www.scientific-heritage.com/wp-content/uploads/2021/01/VOL-4-No-58-58-2021.pdf> (1 друк. арк. – особистий внесок – визначено та проаналізовано основні джерела інвестицій в громади – 0,5 друк. арк.).

8. Titov D., Herasymchuk V. Increasing the investment potential of rural united territorial communities. *Colloquium-journal*. 2021. № 14 (101). Vol. 5. P. 64-71. URL: <https://colloquium-journal.com>

journal.org/wp-content/uploads/2022/05/Colloquium-journal-2021-101-5.pdf (1 друк. арк. – особистий внесок – внесено пропозиції, щодо покращення механізму управління реалізацією інвестиційного потенціалу об'єднаних територіальних громад – 0,5 друк. арк.).

9. Герасимчук В.Г. Обґрунтування необхідності розробки стратегії залучення інвестицій на розвиток сільських територій України. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку України в галузі управління та адміністрування: ініціативи молоді*: матеріали III міжнародної наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, (м. Харків, 22 Жов. 2021 р.), ДБТУ. Харків. 2021. С. 161-163. (0,1 друк. арк.).

10. Герасимчук В.Г., Вдовенко Л.О. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку сільських територій України в умовах реалізації євроінтеграційної стратегії. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика*: збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених 16 листопада 2021 р. Хмельницький: ХНУ, 2021. С. 78-80. (0,2 друк. арк.).

11. Герасимчук В.Г. Інвестиції в землю: проблеми та перспективи. *Grundlagen der modernen wissenschaftlichen forschung: Zu den materialien der II internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz*. 12. august 2022. Zurich, Switzerland. P. 38–39. (0,12 друк. арк.).

12. Герасимчук В.Г. Роль інвестицій у розвитку сільських територій України. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій*: матеріали XXIII Міжнародного науково-практичного форуму, Львів, 04-06 жовтня 2022 р. С.41-44. (0,2 друк. арк.).

13. Герасимчук В.Г. Теоретичні аспекти розвитку сільських територій в Україні в умовах сьогодення. *Антикризове регулювання економіки у 2023 році: теорія та практика в умовах європейської інтеграції України*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, Одеса, 17 лютого 2023 р. С. 150-154. (0,2 друк. арк.).

14. Герасимчук В.Г. Стан інвестування в сільське господарство. *Актуальні проблеми економіки, фінансів та права в умовах сучасних викликів*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Полтава, 30 травня 2023 р. С.34-35. (0,06 друк. арк.).

15. Герасимчук В.Г. Сільські території України в контексті інвестиційної привабливості. *Ольвійський форум – 2023: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі*. матеріали XVII Міжнародної наукової конференції, Миколаїв, 15-18 червня 2023 р. С. 67-70. (0,15 друк. арк.).

16. Герасимчук В.Г. Стратегія залучення інвестицій в розвиток сільських територій України. *Стратегії управління інноваціями в сучасній економіці*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 01 вересня 2023 р. С. 16-17. (0,1 друк. арк.).

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради Польова О.Л.

1. На слайді 26 відображений механізм реалізації державно-приватного партнерства як система розвитку сільських територій. Якими принципами, важелями та інструментами реалізується взаємодія державно-приватного партнерства в системі розвитку сільських територій?

2. Після ознайомлення з дисертацією, ілюстративним матеріалом та доповіддю стає очевидним, що розвиток сільських територій – це багатоаспектний процес, який стикається з системними труднощами та проблемами. Однак у світовій та вітчизняній практиці існують приклади успішного подолання подібних викликів. Які ключові проблеми заважають стабільному розвитку сільських територій, і чи є приклади успішного їх вирішення?

Рецензент Пронько Л.М.:

1. В підрозділі 1.1. (с. 26-44) автором розкрито теоретичні аспекти поняття «інвестиції» та їх роль в розвитку сільських територій. Зроблено висновки, що «інвестиції в сільське господарство є вкрай важливими для забезпечення продовольчої безпеки країни через

збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, збільшенню експортних операцій, створенню робочих місць». Доречним було виділити особливості інвестицій в сільське господарство, що розширило би їх роль і значення для сільських територій.

2. Проведене дисертаційне дослідження базується на принципах сталого розвитку сільських територій в Україні, що включає економічний, соціальний та екологічний аспекти. На нашу думку, в роботі мало приділено уваги екологічному аспекту сталого розвитку.

3. В розділі 2.1 (с.109-113) здобувачем проведені дослідження обсягів державної підтримки фермерських господарств через Вінницьке відділення Українського державного фонду підтримки. Варто було навести аналітичні дані щодо обсягів такої підтримки по Україні з метою оцінки стану фінансування за регіонами в цілому.

4. В п. 3.3 (с. 221) йдеться про застосування механізму ДПП у залученні інвестицій за певними напрямками, серед яких згадується про впровадження інноваційних технологій в бізнесі. Бажано було більш детально розкрити питання щодо особливостей цього напрямку.

5. По тексту зустрічаються громіздкі таблиці (табл. 1.1; 2.12; 2.13), які можна було перенести в додатки.

Рецензент Томашук І.В.:

1. У представленій дисертаційній роботі для більш глибокого розуміння економічного змісту, ролі та необхідності розвитку сільських територій досліджуються їх функції. У табл. 1.5 (ст. 60) автором представлено перелік змісту функцій сільських територій, про те, варто було б додати і розкрити сутність інтеграційної функції для переселенців, що спрямована на створення умов для соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб, навчальних програм, житлових ініціатив та нових форм зайнятості.

2. У розділі 3 рис. 3.7 (ст. 207) дисертантом представлено модель залучення інвестицій на розвиток сільських територій, яка передбачає використання механізму державно-приватного партнерства. У даному контексті, варто було б наголосити на створенні державно-приватних Фондів розвитку села, що передбачає створення спільних інвестиційних фондів за участі держави, бізнесу та міжнародних партнерів, які фінансуватимуть перспективні проєкти, включаючи цифровізацію, агротуризм, інфраструктуру тощо.

3. У табл. 3.2 (ст. 213) представлено фінансові інструменти розвитку сільських територій, про те, науковий характер дослідження посилився завдяки виокремленні фінансових інструментів, які можуть сприяти розвитку сільських територій, зокрема, агрокраудфандинг - платформи для колективного фінансування підприємств, які здійснюють свою діяльність чи функціонують на сільських територіях, а також використанню блокчейн-технологій для прозорості інвестицій.

Опонент Непочатенко Н.В.:

1. У дисертаційній роботі обґрунтовано теоретичні підходи до трактування понять «інвестиції» (с. 26-34) та «сільські території» (с. 48-55), проте не проаналізовано зміст поняття розвиток, яке є однією з ключових складових теми дослідження. Недостатня увага до теоретико-методологічного осмислення категорії «розвиток» обмежує повноту наукової бази дослідження та звужує аналітичне поле при формуванні стратегії залучення інвестицій.

2. У науковій новизні (с. 21) виділено, що дослідження стримуючих чинників розвитку сільських територій дістало подальшого розвитку, однак не конкретизовано, які саме наукові підходи або проведені дослідження стали підґрунтям для цього розвитку, що, в свою чергу, ускладнює оцінку ступеня внеску здобувача в наявний науковий дискурс.

3. Здобувач зазначає (с. 22), що в дослідженні дістало подальшого розвитку визначення стратегічних напрямків розвитку сільських територій в контексті сучасних викликів, удосконалення політики мобілізації інвестицій та використання фінансових інструментів, що сприятиме кінцевій меті – відродження сільської економіки та економічного зростання загалом. Однак, на нашу думку, варто було конкретизувати наукові підходи чи концепції стратегічного розвитку сільських територій, що дістали подальшого розвитку, а також виокремити авторський внесок щодо їх удосконалення.

4. Здобувачем в дисертації акцентується значна увага на політиці державної підтримки подальшого розвитку сільських територій (с.165, с.182-183, с.199-200, с.203), зокрема через «доступ до фінансування, поліпшення інвестиційного клімату та підвищення довіри іноземних інвесторів». Разом з тим, мало згадується нинішній стан економіки країни і яким чином це впливе на подальші ініціативи в даному напрямку, враховуючи відбудову країни в повоєнний період.

5. Погоджуємось із думкою дисертанта, що «соціально-економічному розвитку сільських територій сприяє забезпечення фінансової спроможності сільських територіальних громад», даному питанню присвячено п. 2.2 (с. 128-142). Також підкреслюється, що «стимулом внутрішньої інтеграції сільських територіальних громад до зростання їх фінансової спроможності має бути співробітництво із суб'єктами бізнесу» (с. 157). Разом з тим, в дисертації мало приділено уваги цьому питанню, що значно би покращило її зміст в контексті розкриття практичного досвіду такої співпраці для громад із низьким рівнем фінансової спроможності.

Опонент Трусова Н.В.:

1. У табл. 1.3 розділу 1, автор деталізує роль інвестицій в розвитку сільських територій, в тому числі в контексті екологічних та економічних переваг, а також забезпечення їх привабливості для диверсифікації бізнесу, проте в тексті роботи на стор. 41, не розширено контент домінуючих факторів, що забезпечують переваги еколого-економічних процесів та диверсифікації бізнесу при залученні інвестицій в інші сфери діяльності на сільських територіях, окрім аграрної, та у сфері послуг з метою підвищення якості життя сільських мешканців, скорочення міграції сільського населення, відродження сільської економіки із використанням економічного потенціалу цих територій.

2. У підрозділі 1.1 автором на стор. 61 зазначено, що «пошук інвестицій для спрямування їх громадами на фінансування інноваційного розвитку сільських територій визначається активною позицією громад та їх мешканців, які мають бути задіяними, виходячи з принципу інклюзивності, на розробку перспективних проєктів для отримання грантових коштів або міжнародної допомоги партнерів». Проте, бажано було б надати більш детальний опис ідентифікаторів інклюзивності розвитку сільських територій (стор. 66) та яким чином вони можуть вплинути на покращення інфраструктури обслуговування сільських громад при обмежених можливостях зайнятості у сільських районах, бо основними принципами їх формування мають виступати соціальна справедливість, економічна ефективність, екологічна сталість та культурна різноманітність, які враховують специфіку потреб громад на засадах інклюзії.

3. У підрозділі 3.1, на стор. 192, при описі деструктивного впливу не-формальних правил і процедур залучення інвестицій на розвиток сільських територій, які провокують виникнення критичних макро-факторів, бажано б було представити модельну конструкцію моніторингу їх дії та впровадити заходи по їх нівелюванню, що б сприяло уникненню вибіркової трансформації між інституціями державної влади та органами місцевого самоврядування. Це б дозволило розширити структуру прозорого інвестування та масштабність його ландшафту в моделях представлених на стор. 194-196, для стимулювання бізнес-процесів та формування інвестиційної привабливості сільських територій.

4. Робота виграла, якщо б при імплементації механізму реалізації державно-приватного партнерства як системи розвитку сільських територій, (рис. 3.8), було надано цільові орієнтири використання зовнішніх та внутрішніх інвестицій та їх правовий статус при забезпеченні диверсифікації сільської економіки на принципах багатофункціональності розвитку сільських громад. Крім того, така практика дозволила б впровадити кооперативні відносини на селі та сприяти зміцненню економічного потенціалу на засадах децентралізованого устрою сільських територій, формування якісного статусу кооперативного обслуговування, який має займати достойне місце на національному рівні при обмеженому обсязі людського капіталу в країні.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Василію ГЕРАСИМЧУКУ

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(галузь знань)

за спеціальністю 051 Економіка

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Олена ПОЛЬОВА

(власне ім'я та прізвище)

Підпис Польової О.

вчений секретар

Ю.М. Корняков